

Förvaltning och avdelning

Handläggare: [Erik Johansson]
Titel: [TF socialdirektör]
E-post: [erik.johansson1@norrtalje.se]

Till: socialnämndens arbetsutskott]

Socialnämndens reviderade åtgärdsplan för en ekonomi i balans

Förslag till beslut

Socialförvaltningen föreslår socialnämndens arbetsutskott föreslå socialnämnden att

- godkänna socialförvaltningens reviderade åtgärdsplan för en ekonomi i balans
- avvakta verkställighet av tidigare föreslagna åtgärder för en ekonomi i balans till förmån för den externa genomlysning som förvaltningen föreslår i föreliggande plan.
- ge förvaltningen i uppdrag att fortsatt arbeta med åtgärder för att minska det ekonomiska underskottet

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

Socialnämnden beslutade 2024-08-29, §150, ge förvaltningen i uppdrag att, efter genomförd analys tillsammans med kommunstyrelsekontoret, återkomma till nämnden för godkännande innan verkställande av föreslagna åtgärder för 2025.

Den genomlysning av nämndens ekonomi som genomförts visar att det fortsatt finns svårigheter att kvalitetssäkra statistik och underlag i prognosarbetet. Genomlysningen visar att verksamheten har svårt att förklara de stora kostnadsökningar som har skett under 2024. Verksamheten har presenterat tänkbara förklaringar men det saknas underlag för att styrka dessa.

Socialförvaltningen föreslår därför nämnden att avvakta verkställighet av tidigare föreslagna åtgärder för en ekonomi i balans till förmån för den externa genomlysning som förvaltningen föreslår i föreliggande plan.

I tidigare åtgärdsplan konstaterar förvaltningen också att öppenvården behöver tillföras ytterligare resurser för att klara att möta ökad belastning. Förvaltningen gör fortsatt bedömningen att öppenvården behöver tillföras resurser för att klara sitt uppdrag. Nämnden får en utökad budgetram 2025 och förvaltningen gör efter genomlysningen bedömningen att planerade satsningar på öppenvården borde kunna finansieras inom ram i kommande detaljbudget, förutsatt att gällande planeringsförutsättningar inte påtagligt förändras. Förvaltningen avser att återkomma med förslag för att stärka öppenvården i samband med beslut om budget och verksamhetsplan för 2025. Förvaltningen föreslår därför nämnden att avvakta detaljbudgetarbetet innan beslut tas angående resursförstärkning inom öppenvården.

Ärendet

Beskrivning

Socialnämnden beslutade 2024-06-19, § 121, att uppdra socialförvaltningen att vid nästkommande nämndsammanträde återkomma med en mer detaljerad åtgärdsplan för ekonomi i balans där konsekvensanalys och tidplan ingår.

I socialnämndens delårsrapport per april redovisade nämnden ett underskott motsvarande 5 000 tkr och prognostiserade för helåret ett underskott motsvarande 9 600 tkr vilket motsvarar 2,8 % av nämndens budget. I delårsrapporten angavs att en åtgärdsplan för en ekonomi i balans skulle presenteras vid nämndens sammanträde den 19 juni för att inarbetas i månadsrapport per juli. Nämnden beslutade på sammanträdet att godkänna planen och uppdrog förvaltningen att återkomma med en detaljerad åtgärdsplan till nästa sammanträde, 2024-06-19 § 121.

Vid månadsuppföljning i juli, socialnämnden 2024-08-29, § 149, konstaterar förvaltningen att det prognostiserade underskottet, fortsätter att öka och uppgår till 17 600 tkr för helåret 2024. Det är framför allt nämndens kostnader för insatser riktade till barn- och unga som fortsätter att öka, både kostnader för placeringar och öppenvårdsinsatser.

Förvaltningen presenterar en åtgärdsplan för ekonomi i balans på nämndsammanträdet 2024-08-29, §150. Nämnden ger förvaltningen i uppdrag att, efter genomförd analys tillsammans med kommunstyrelsekontoret, återkomma till nämnden för godkännande innan verkställande av föreslagna åtgärder för 2025.

Vid delårsrapport per augusti månad redovisar nämnden ett underskott om 10 800 tusen kronor och prognostiserar ett underskott om 14 700 tusen kronor vid årets slut. Trots att förvaltningen löpande arbetar med effektiviseringar så bedöms de åtgärder som identifierats inte räcka för att nämnden vid årets slut ska redovisa ett resultat i balans med budget.

Lagkrav

Ej tillämpligt för nämnd

Koppling till gällande styrdokument

Styrmodell för Norrtälje kommun
Mål och budget 2024–2026

Ekonomiska konsekvenser och riskanalys

Förvaltningen har fortsatt svårt att kvalitetssäkra statistik och analys som är nödvändig för att säkerställa att nämndens verksamhet är rätt finansierad för sitt uppdrag. Kostanden för genomlysningen kommer att påverka nämndens resultat negativt 2024.

Förvaltningen rekommenderar trots det nämnden att fatta beslut att ge förvaltningen i uppdrag att upphandla en extern genomlysning då ett kvalitetssäkrat underlag är avgörande för planering och verkställighet av fortsatta åtgärder för att nå en ekonomi i balans.

Förvaltningens analys och slutsatser

Nämndens verksamhet är i huvudsak obligatorisk verksamhet som styrs av speciallagstiftning. Effektiviseringar i den obligatoriska verksamheten möjliggörs i första hand genom nya arbetssätt och påverkas också till viss del av nämndens ambitionsnivå. Nämndens verksamhet som riktar sig till barn, unga och deras familjer klarar idag inte av att verkställa uppdraget inom tilldelad budgetram.

Några av nämndens verksamheter uppvisar idag omfattande kvalitetsbrister avseende rättssäker handläggning och verkställighet av fattade beslut. Utöver att riskera negativ påverkan för enskilda kommuninnevånare i kontakten med socialtjänsten orsakar dessa brister också icke budgeterade kostnader, bland annat avseende inhyrning av personal och köp av verksamhet, då verksamheten försöker upprätthålla en tillräckligt god kvalitetsnivå.

Nämnden har tidigare tillfört resurser i syfte att åtgärda kvalitetsbristerna, åtgärderna har dock inte fullt ut fått önskad effekt, exempelvis fortsätter en relativt stor andel av utredningarna barn- och unga att överskrida tillåten utredningstid.

Efter den genomlysning som gjorts i samband med att delårsbokslutet upprättats gör förvaltningen bedömningen att det behöver göras en extern genomlysning av berörda verksamheter för att klargöra om verksamheten är underfinansierad.

Den genomlysning av nämndens ekonomi som genomförts visar att det fortsatt finns svårigheter att kvalitetssäkra statistik och underlag i prognosarbetet. Genomlysningen visar att verksamheten har svårt att förklara de stora kostnadsökningar som har skett under 2024. Verksamheten har presenterat tänkbara förklaringar men det saknas underlag och kvalitetssäkrad analys för att styrka dessa.

I tidigare åtgärdsplan konstaterar förvaltningen att öppenvården behöver tillföras resurser för att klara att möta ökad belastning. Nämnden får en utökad budgetram 2025 och förvaltningen gör efter genomlysningen bedömningen att planerade satsningar på öppenvården bör kunna finansieras inom ram i kommande detaljbudget, förutsatt att gällande planeringsförutsättningar inte påtagligt förändras. Förvaltningen avser att återkomma med förslag för att stärka öppenvården i samband med beslut om budget och verksamhetsplan för 2025.

I tjänsteutlåtande, SN 2024-1, *Delårsrapport per augusti för socialnämnden*, skriver förvaltningen,

”Socialförvaltningen har, tillsammans med kommunstyrelsekontoret, genomfört en djupare analys av det ekonomiska läget kopplat till åtgärder. I analysen framkommer ett behov av att skyndsamt genomföra en extern genomlysning av det ekonomiska läget i relation till styrning och ledning av nämndens verksamheter som riktar sig till barn, unga och deras familjer.”

Förvaltningen föreslår därför i tjänsteutlåtande, SN 2024-1, *Delårsrapport per augusti för socialnämnden*, med stöd av kommunstyrelsekontoret, nämnden att upphandla en extern genomlysning av de delar av nämndens verksamhet där förvaltningen har svårt att kvalitetssäkra underlagen, de verksamheterna återfinns inom avdelningen barn och vuxen. Genomlysningen ska ge svar på om verksamheten har en effektiv ekonomistyrning och stödja förvaltningen i att kvalitetssäkra volymer, kostnader och effektivitet.

Förvaltningen föreslår även nämnden att avvakta verkställighet av de tidigare presenterade åtgärderna till dess att den externa genomlysningen är genomförd och resultatet presenterat.

Tidplaner

Socialnämndens arbetsutskott fattar beslut 2024-09-26, Socialnämnden fattar beslut på sammanträde 2024-10-03.

Erik Johansson
T f Förvaltningsdirektör
socialförvaltningen

Bilagor

Beslut skickas till

Ekonomiavdelningen

Controller
Avdelningschefer vid socialförvaltningen